

Załącznik nr 1

Wyjaśnienie pojęcia

Bilans – zestawienie aktywów i pasywów.

Aktywa – składniki majątku firmy (wszystkie środki gospodarcze):

1. **Aktywa trwałe** – majątek firmy posiadany dłużej niż rok:
 - a. **Środki trwałe** – maszyny, urządzenia, budynki, grunty, wyposażenie, narzędzia,
 - b. **Wartości niematerialne i prawne** – nabyte prawa majątkowe, zakupione patenty, licencje, programy komputerowe,
 - c. **Długoterminowe aktywa finansowe** – udziały i akcje innych spółek, udzielone pożyczki, lokaty bankowe.
2. **Aktywa obrotowe** – majątek posiadany przez okres dłuższy niż rok:
 - a. **Materiały** – surowce, materiały do produkcji, biurowe, środki czystości, opakowania,
 - b. **Wyroby gotowe** – wyprodukowane wyroby przeznaczone na sprzedaż,
 - c. **Towary** – produkty innych jednostek nabyte w celu dalszej odsprzedaży,
 - d. **Należności** – kwoty należne od odbiorców, którzy jeszcze nie zapłacili za dostawę,
 - e. **Rachunek bankowy** – pieniądze na rachunku (w banku),
 - f. **Kasa** – pieniądze w kasie (w firmie).

Pasywa – źródła finansowania majątku:

1. **Kapitał własny** - fundusze wewnętrzne, czyli wniesione przez współwłaścicieli do przedsiębiorstwa
 - a. **Kapitał współwłaścicieli** – fundusze (wkłady) należące do współwłaścicieli przedsiębiorstwa,
 - b. **Zysk** - zysk wypracowany w trakcie działalności.
2. **Kapitał obcy** - kapitał zewnętrzny, czyli nie należący do przedsiębiorstwa, wniesiony przez obce jednostki lub osoby,
 - a. **Zobowiązania:**
 - dług wobec dostawców (niezapłacone dostawy),
 - dług wobec pracowników (niewypłacone wynagrodzenia),
 - dług wobec urzędu skarbowego (podatek do zapłacenia).
 - b. **Kredyty i pożyczki** - kredyty: pożyczki zaciągnięte w banku oraz w innych jednostkach.

Załącznik 2.

Aktywa	Wartość	Pasywa	Wartość
1. Aktywa trwałe		1. Kapitał własny	
a) środki trwałe	_____	a) kapitał właścicieli	_____
b) wartości niematerialne i prawne	_____	b) zysk	_____
c) długoterminowe aktywa finansowe	_____	2. Kapitał obcy	
2. Aktywa obrotowe		a) zobowiązania	_____
a) materiały	_____	(1) wobec dostawców	_____
b) wyroby gotowe	_____	(2) wobec pracowników	_____
c) towary	_____	(3) wobec urzędu skarbowego	_____
d) należności	_____	b) kredyty i pożyczki	_____
e) rachunek bankowy	_____		
f) kasa	_____		
Suma bilansowana		Suma bilansowana	

Aktywa	Wartość	Pasywa	Wartość
1. Aktywa trwałe		1. Kapitał własny	
a) środki trwałe	_____	a) kapitał właścicieli	_____
b) wartości niematerialne i prawne	_____	b) zysk	_____
c) długoterminowe aktywa finansowe	_____	2. Kapitał obcy	
2. Aktywa obrotowe		a) zobowiązania	_____
a) materiały	_____	(1) wobec dostawców	_____
b) wyroby gotowe	_____	(2) wobec pracowników	_____
c) towary	_____	(3) wobec urzędu skarbowego	_____
d) należności	_____	b) kredyty i pożyczki	_____
e) rachunek bankowy	_____		
f) kasa	_____		
Suma bilansowana		Suma bilansowana	

Załącznik nr 3

Zadanie do wykonania na lekcji

Sporządź poprawnie bilans P.H.U. "Dona" Sp. z o.o. posiada na dzień 31.12.02 następujące składniki majątku oraz źródła finansowania:

- meble sklepowe 10.000 zł,
- wkłady wspólników 50.000 zł,
- kasa fiskalna 2.000 zł,
- komputer 2.000 zł,
- kredyt bankowy 30.000 zł,
- program komputerowy 4.000 zł,
- należność od odbiorcy 3.000 zł,
- zobowiązania od odbiorców 2.000 zł,
- pieniądze w kasie 5.000 zł,
- towary na sklepie 16.000 zł,
- samochód dostawczy 40.000 zł.

ZADANIE DOMOWE

Załącznik nr 4

Zadanie domowe do lekcji: „Bilans przedsiębiorstwa - co to takiego?”

Zadanie domowe

Sporządź na podstawie przykładu z lekcji bilans początkowy Przedsiębiorstwa Handlowego „Gama”, który posiada na dzień 1.01.2002 następujący majątek oraz źródła jego finansowania (odpowiednio pogrupuj i nazwij wymienione składniki):

- pawilon handlowy 40.000 zł,
- kasy fiskalne 3.000 zł,
- meble sklepowe 3.500 zł,
- kapitał współwłaścicieli 50.000 zł,
- artykuły chemiczne 6.000 zł,
- oprogramowanie komputera 4.000 zł,
- niezapłacone faktury dostawców 10.000 zł,
- samochód dostawczy 18.000 zł,
- pieniądze w banku 16.800 zł,
- zysk z ubiegłego okresu 7.000 zł,
- pieniądze w kasie 4.000 zł,
- wynagrodzenia do wypłacenia pracownikom 5.000 zł.

kredyt zaciągnięty w banku (obliczyć brakującą wartość).